

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра маркетингу, менеджменту та підприємництва

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ»

(вибіркова)

рівень вищої освіти _____ третій (освітньо-науковий) _____

галузь знань _____ 05 «Соціальні та поведінкові науки» _____

спеціальність _____ 051 «Економіка» _____

освітня програма _____

спеціалізація _____

вид дисципліни _____ вибіркова _____

факультет _____ економічний _____

2019 / 2020 навчальний рік

Розробник

Євтушенко Вікторія Анатоліївна

– доцент кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва,

кандидат економічних наук, доцент

ЗМІСТ

1. Вступ	4
3. Вимоги викладача	9
4. Контрольні заходи результатів навчання	10
5. Самостійна робота, показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень аспірантів.....	15
6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи аспірантів.....	16

1. Вступ

1.1. Дані про викладача, який викладає навчальну дисципліну:

Свтушенко Вікторія Анатоліївна – доцент кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва, кандидат економічних наук, доцент;
v.a.evtushenko@karazin.ua

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність» – формування в аспірантів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій, набуття практичних навичок розробки концепцій соціальної відповідальності в організаціях.

Основні завдання:

- вивчення теоретичних положень і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства;
- визначення можливостей використання зарубіжного досвіду та аналіз можливостей використання елементів зарубіжних моделей соціальної відповідальності в національній економіці;
- формування розуміння значення соціальної відповідальності держави, бізнесу, суспільства та людини;
- аналіз ролі держави в забезпеченні практики ефективної системи соціальної відповідальності.

1.3. Місце навчальної дисципліни в структурі освітньо-наукової програми:

Навчальна дисципліна належить до вибіркових компонентів освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії з економіки.

Пререквізити: вивчення навчальної дисципліни базується на знаннях навчальних дисциплін: «Філософські засади та методологія наукових досліджень», «Сучасна теоретична економіка».

Постреквізити: основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при подальшому вивченні таких навчальних дисциплін: «Економічна компаративістика: порівняльний аналіз сучасних економічних систем», «Невизначеність та реформування господарських систем», «Трансакційна політика та трансакційна архітектоніка», «Теорія галузевих ринків», «Податки та податкова політика».

1.4. Опис навчальної дисципліни:

- кількість кредитів ЕКТС – 3;
- загальна кількість годин – 90;
- термін викладання – один семестр.

1.5. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти

Предметні *компетентності* здобувача вищої освіти, сформовані в результаті освоєння навчальної дисципліни:

ЗК-2. Володіння загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності

ЗК-8. Отримання цілісної системи навичок, щодо використання професійних цінностей та дотримання вимог професійної етики, сформованих на основі узагальнення соціальних та культурних практик суспільства у науковій діяльності та господарській сфері

ФК-1. Здатність до виконання оригінальних наукових досліджень з економічних питань на високому фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання

1.6. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі *результати навчання*:

ПРН 1. Володіти загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ПРН 2. Вміти застосовувати знання структури і функцій сучасного наукового знання і тенденції історичного розвитку, методологію наукового пізнання глобальної тенденції змін наукової картини світу.

ПРН 6. Вміти застосовувати найбільш передові концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідної та / або професійної діяльності і на межі предметних галузей.

ПРН 16. Бути спроможним дотримуватися принципів соціальної відповідальності при розв'язанні проблем на макроекономічному та корпоративному рівнях.

2. Анотація програми та основні розділи навчальної дисципліни

2.1. Анотований зміст програми навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1 СУТНІСТЬ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

ТЕМА 1. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності

Суть та значення корпоративної соціальної відповідальності. Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності. Внутрішнє і зовнішнє середовище КСВ. Концепція менеджменту заінтересованих сторін. Організаційне багатство і «стосункові» активи. Матриця заінтересованих сторін КСВ. Переваги корпоративної соціальної відповідальності. Моделі корпоративної соціальної відповідальності (американська, європейська, японська тощо). Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку КСВ (Глобальний договір ООН). Вітчизняний досвід становлення КСВ.

ТЕМА 2. Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією

КСВ як складова стратегії управління та чинник підвищення конкурентоспроможності організації. Моделі аналізу заінтересованих сторін. Впровадження КСВ у практики і процедури компанії. Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків КСВ. Організація діяльності з КСВ. Етичні кодекси. Структурні підрозділи та комітети компаній у сфері КСВ. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки, професійні стандарти менеджера з КСВ в компаніях.

ТЕМА 3. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності

Права людини і трудові практики як предмет КСВ. Міжнародні стандарти прав людини (Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенція про права дитини).

Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці. Гідна праця як предмет КСВ. Європейські стандарти у сфері праці. Особливості європейської моделі внутрішньої КСВ. Законодавство України у сфері праці як основа КСВ у відносинах з працівниками. Соціальний діалог і КСВ. Кращі трудові практики та показники внутрішньої КСВ: вітчизняний і зарубіжний досвід. Питання професійної етики.

ТЕМА 4. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі

Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах з споживачами. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. Якість продукції (стандарт ISO 9000). Ведення основної діяльності організації відповідно до концепції КСВ. Механізми забезпечення відповідальності у виробничій сфері. Зв'язок фінансових та нефінансових ризиків. Принципи добросовісної конкуренції. Соціально відповідальний маркетинг. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу. Відповідальне управління ланцюгами постачання. Відповідальне ставлення до інвесторів та дотримання принципів корпоративного управління.

РОЗДІЛ 2 ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

ТЕМА 5. Соціально відповідальні відносини бізнесу та стейкхолдерів

Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій. Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням. Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою. Участь компаній у життєдіяльності громад. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями. Особливості забезпечення КСВ у малому та середньому бізнесі

ТЕМА 6. Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності

Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища (Цілі розвитку тисячоліття, Декларація Ріо-де-Жанейро тощо) та стандарти екологічного менеджменту (серія ISO 14000). Законодавство України про охорону навколишнього середовища. Превентивний підхід до вирішення екологічних проблем. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Міжнародний та український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності організацій.

ТЕМА 7. Інформаційна політика і соціальна звітність

Місце КСВ у корпоративній інформаційній політиці. Побудова системи комунікацій з КСВ. Консультації з заінтересованими сторонами на різних етапах розробки та впровадження стратегії з КСВ та механізм зворотного зв'язку з ними. Ресурси в сфері соціальної звітності. Корпоративні соціальні

звіти: сутність, завдання і структура. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI - Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності). Особливості соціальної звітності компаній в Україні.

ТЕМА 8. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку

Відповідальна держава і сталий розвиток. Міжнародний досвід державного регулювання КСВ. Відповідальне споживання. Культура споживання та його вплив на розвиток КСВ. Соціальна відповідальність ЗМІ: вплив на поведінкові моделі в суспільстві. Соціальна відповідальність освіти та науки. Співпраця бізнесу і освіти. Міжнародний стандарт з соціальної відповідальності ISO 26000.

2.2. Основні розділи і теми навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1						
СУТНІСТЬ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ						
Тема 1. <i>Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності</i>	10	1	2	-	-	7
Тема 2. <i>Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією</i>	10	1	2	-	-	7
Тема 3. <i>Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності</i>	11	1	3	-	-	7
Тема 4. <i>Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі</i>	11	1	3	-	-	7
Разом за розділом 1	42	4	10	-	-	28
Розділ 2						
ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ						
Тема 5. <i>Соціально відповідальні відносини бізнесу та стейкхолдерів</i>	12	1	3	-	-	8
Тема 6. <i>Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності</i>	12	1	3	-	-	8
Тема 7. <i>Інформаційна політика і соціальна звітність</i>	12	1	3	-	-	8
Тема 8. <i>Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку</i>	12	1	3	-	-	8
Разом за розділом 2	48	4	12	-	-	32
Усього годин	90	8	22	-	-	60

Заочна форма навчання

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	заочна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1						
СУТНІСТЬ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ						
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ						
Тема 1. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності	10	1	-	-	-	9
Тема 2. Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією	11	1	1	-	-	9
Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності	11	1	-	-	-	10
Тема 4. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі	12	1	1	-	-	10
Разом за розділом 1	44	4	2	-	-	38
Розділ 2						
ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ						
СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ						
Тема 5. Соціально відповідальні відносини бізнесу та стейкхолдерів	12	1	1	-	-	10
Тема 6. Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності	11	1	-	-	-	10
Тема 7. Інформаційна політика і соціальна звітність	12	1	1	-	-	10
Тема 8. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку	11	1	-	-	-	10
Разом за розділом 2	46	4	2	-	-	40
Усього годин	90	8	4	-	-	78

3. Вимоги викладача

При вивченні навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність» викладач висуває до аспірантів такі вимоги:

- якісне оволодіння теоретичними положеннями курсу на лекціях і практичних заняттях;
- набуття навичок участі в інтерактивній лекції;
- добросовісна підготовка до практичних занять;
- активна участь в обговоренні дискусійних питань теми на практичному занятті;
- підготовка індивідуальних науково-дослідних робіт з актуальних питань курсу;
- набуття навичок у процесі пошуку технологій соціальної відповідальності;

- наполеглива самостійна робота (на додаток до аудиторної) з метою примноження знань;
- активна участь у науково-практичних конференціях та / або «круглих столах»;
- активна участь у навчальних та науково-дослідних заходах кафедри та факультету;
- дотримання норм «Кодексу цінностей Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна», «Настанови з якості Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» та т.і.

4. Контрольні заходи результатів навчання

Контроль знань в рамках навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність» здійснюється з урахуванням бально-рейтингової системи.

4.1. Методи педагогічного контролю

Оцінювання знань здобувачів з дисципліни «Соціальна відповідальність» передбачає контроль всіх видів занять за навчальним планом. Під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи оцінювання знань:

- *поточний контроль* здійснюється на практичних заняттях під час усної співбесіди зі здобувачами за результатами виконання індивідуальних завдань, перевірки розв'язання типових і нетипових ситуаційних завдань на використання знань у практичних ситуаціях;
- *проміжний контроль* проводиться за допомогою проведення тестового контролю, виконання й захисту індивідуального науково-дослідного завдання, презентації та захисту результатів дослідження;
- *підсумковий контроль* передбачає проведення іспиту з усього курсу.

Поточне оцінювання знань аспірантів здійснюється під час проведення практичних і має на меті перевірку рівня підготовленості аспіранта до виконання конкретних видів робіт. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи аспіранта протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять;
- складання проміжного контролю за розділами.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію із практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні кейсів, інших завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладення матеріалу в ІНДЗ і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінювання знань аспіранта під час виконання завдань для самостійної роботи проводиться за 4-бальною шкалою.

Оцінка «відмінно» ставиться за умови відповідності виконаного завдання аспіранта або його усної відповіді до всіх зазначених критеріїв. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний контроль (тестування) рівня знань передбачає виявлення опанування аспірантом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації й проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення практичного ситуаційного завдання.

Підсумковий контроль за курсом – у формі іспиту, що оцінюється за шкалою від 0 до 40 балів.

До складання іспиту допускають аспірантів, що мають задовільну кількість балів зі складених тестів з основних навчальних елементів розділів, написання та захисту індивідуального науково-дослідного завдання та інших завдань передбачених програмою дисципліни.

Типова форма екзаменаційного білета:

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

Факультет	<u>економічний</u>	Спеціальність	<u>051 «Економіка»</u>
Семестр	<u>2</u>	Форма навчання	<u>денна (заочна)</u>
Рівень вищої освіти: <u>третій (освітньо-науковий)</u>			
Навчальна дисципліна:		<u>Соціальна відповідальність</u>	

Екзаменаційний білет № ____

1. Тестове завдання (max 8 балів)
2. Теоретичні запитання (3* max 8 балів):
 - 2.1. Суть та значення соціальної відповідальності

2.2. Стандарт SA 8000 (Social Accountability International's)

2.3. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI - Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності)

3. Ситуаційне завдання (max 8 балів): складіть карту стейкхолдерів українського підприємства

Затверджено на засіданні кафедри

маркетингу, менеджменту та підприємництва протокол № __ від __. __.202__ р.

Зав. кафедрою, викладач

В.А. Євтушенко

Критерії оцінювання (засоби діагностики)

Критерії оцінювання результативності роботи аспірантів при виконанні самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань аспірантами є:

1. Повнота виконання завдання:

- Елементарна;
- Фрагментарна;
- Повна;
- Неповна.

2. Рівень самостійності аспіранта

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. Рівень сформованості фахових методичних вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

*Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання
поточного контролю*

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. *Повнота відповіді або виконання завдання:*
 - елементарна;
 - фрагментарна;
 - повна;
 - неповна.
2. *Рівень сформованості логічних умінь:*
 - елементарні дії;
 - операція, правило, алгоритм;
 - правила визначення понять;
 - формулювання законів і закономірностей;
 - структурування суджень, доводів, описів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за виконання ІНДЗ

Максимальна оцінка за виконання завдань індивідуальної науково-дослідної роботи – 20 балів.

Виконання завдань оцінюється за такими критеріями:

- 1) теоретичне питання:
 - повнота й ґрунтовність викладу;
 - аргументованість тверджень;
 - суб'єктне усвідомлення змісту;
 - термінологічна коректність;
- 2) практичне завдання:
 - технологічна грамотність;
 - методична грамотність;
 - обґрунтованість висновків;
 - правильність оформлення.

Шкала оцінювання індивідуальної науково-дослідної роботи

Кількість балів	ІНДЗ
16-20	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу Твердження чітко аргументовані Продемонстровано термінологічну грамотність Оформлення відповідає вимогам

	Методичні та рекомендаційні рішення обґрунтовано
11-15	Повне засвоєння матеріалу, але недостатнє суб'єктне його усвідомлення Нечітка аргументація тверджень Часткова термінологічна некоректність Наявність незначних методологічних помилок, а також помилок в оформленні роботи
6-10	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення Аргументація відсутня Термінологічна неграмотність Наявність значної кількості методологічних помилок, а також помилок в оформленні роботи
0-5	Теоретичний матеріал не засвоєно Аргументація відсутня Термінологічна неграмотність Методична й методологічна неграмотність Неналежне оформлення роботи

Критерії оцінки іспиту

Оцінювання знань аспіранта проводиться за чотирьохрівневою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). На іспиті аспірант може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання оцінки «відмінно» (35–40 балів) аспірант повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язно й обґрунтовано;
 - навести вірне рішення ситуаційного завдання та тестів.
2. Для одержання оцінки «добре» (25–34 бала) аспірант повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал зв'язно й обґрунтовано;
 - навести вірне рішення ситуаційного завдання;
 - можливі помилки у відповідях на тести.
3. Для отримання оцінки «задовільно» (15–24 бала) аспірант повинен:
 - викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
 - можливі помилки при розв'язанні ситуаційного завдання та в тестах.
4. Оцінку «незадовільно» (1–14 балів) отримують аспіранти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередніх пунктах.

4.2. Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Структура засобів контролю та розподіл балів із дисципліни «Соціальна відповідальність» наведена в таблиці.

Узагальнена схема нарахування балів (max балів)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання, ІНДЗ											Іспит	Сума балів	
Поточне оцінювання				Проміжний контроль				Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом				
Розділ 1		Розділ 2											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	тестування	ситуаційне завдання				
1	1	1	1	1	1	2	2	20	10	20	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

4.3. Шкала підсумкової оцінки знань аспірантів

У відповідності до набраних аспірантом балів оцінка знання матеріалу за дисципліною проводиться за чотирирівневою системою згідно з Методикою переведення показників знань й успішності аспірантів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Іспит
90-100	відмінно
80-89	добре
70-79	
60-69	задовільно
50-59	
1-49	незадовільно

5. Самостійна робота, показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень аспірантів

Самостійна робота аспірантів – це форма організації освітнього процесу, що охоплює різноманітні види індивідуальної і колективної навчальної діяльності, яка здійснюється під час аудиторних або

позааудиторних занять під загальним чи безпосереднім керівництвом викладача.

Самостійна робота має сприяти:

1) формуванню системи наукових поглядів і підходів до статистичного моделювання та прогнозування, розумінню його особливостей, застосуванню набутих знань у практиці економічної діяльності;

2) розвитку дослідницьких навичок і здібностей, необхідних для комплексного аналізу, моделювання та прогнозування економічних і бізнес-процесів;

3) вихованню у аспірантів цілеспрямованості, дисциплінованості, відповідальності, лідерських, креативних і вольових якостей.

Важливою складовою самостійної роботи аспірантів є елементи науково-дослідної діяльності. Її завдання – орієнтація аспірантів на пізнання та самостійне вивчення тенденцій розвитку досліджуваної сфери, виявлення найбільш ефективних методів аналізу, моделювання та прогнозування економічних і бізнес-процесів відповідно до потреб інноваційного розвитку. Така орієнтація потребує розвитку пізнавального інтересу та практичних здібностей аспірантів.

Самостійна робота аспірантів може здійснюватися у таких формах:

- поглиблене вивчення питань, що розглядалися на лекції;
- опрацювання наукової та навчальної літератури, аналітичних документів, статистичної та бухгалтерської звітності фірм, результатів маркетингових досліджень тощо;
- робота над реальними економічними і бізнес-проектами, підготовка експертних висновків із проблемних питань;
- написання есе та рефератів;
- виконання індивідуальної роботи;
- участь у конкурсах наукових праць;
- підготовка до практичних занять та екзамену.

Показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень аспірантів: регулярне відвідування лекцій і практичних занять; підготовка презентацій з актуальних питань теми, що обговорюються на практичних заняттях; написання есе за актуальною проблематикою; участь у роботі наукових гуртків, підготовка та презентація наукових доповідей; розв'язання практичних завдань; розроблення тематичних кейсів і кросвордів; підготовка та публікація наукових тез і статей; участь у науково-практичних конференціях, олімпіадах; отримання грамот і дипломів.

6. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Основна література

1. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки): монографія /О.Ф. Новікова, М.Є. Дейч, О.В. Панькова та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2013. – 296 с.

2. Євтушенко В.А. Соціальна відповідальність: конспект лекцій – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 35с.
3. Євтушенко В.А. Соціальна відповідальність: методичні вказівки – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 30 с.
4. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: посібник / М.А. Саприкіна, М.А. Саєнсус, А.Г. Зінченко та ін.; наук. ред. А.С. Редькін. – К.: Видавництво «Фабований лист», 2011. – 480 с.
5. Котлер Ф., Лі Н. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Пер. з англ. С. Яринич. – К. : Стандарт, 2005. – 302 с.
6. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: моногр. / За ред. А.М. Колота. – К.: КНЕУ, 2012. – 501 с.

Допоміжна література

1. Євтушенко В.А. Внутрішні та зовнішні інституційні форми корпоративної соціальної відповідальності / В. А. Євтушенко // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва : Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – 2013. – № 2 (5). – С. 55 – 60.
2. Євтушенко В.А. Оцінка корпоративної соціальної відповідальності: методи, об'єкти, показники / В. А. Євтушенко. // Вісник НТУ «ХП». Збірник наукових праць. Тематичний випуск: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Харків: НТУ «ХП». – 2013. – № 46. – С. 53-63
3. Євтушенко В.А. Анализ международных стандартов в сфере устойчивого развития и социальной ответственности / В.А. Евтушенко // В кн. «Стратегии инновационного развития экономики. Часть 1. Современные инновационные трансформации: монография». / под научн. ред. П. Г. Перервы, О. И. Савченко. – Х. : ТОВ «Щедра садиба плюс», 2013. – 243 с. – С. 112 – 116.
4. Корпоративна соціальна відповідальність: соціально-економічна природа та тенденції розвитку в сучасному світі : моногр. / за ред. Тютюнникової С. В., Євтушенко В. А. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 280 с.
5. Маркетинг: Підручник / В. Руделіус, О. М. Азарян, Н. О. Бабенко, В.А. Євтушенко та ін.; Ред.-упор. О. І. Сидоренко, Л. С. Макарова. – 4-те вид. – К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2009. – 648 с.
6. Пріоритети сучасного менеджменту маркетингу: монографія / під наук. керів. д.е.н., проф. І. В. Семеняк. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. – 204 с.
7. Соціально-етичний маркетинг. Монографія. Колектив авторів. / за наук. редак. д.е.н., професора Семеняк І.В.– Х.: ХНУ, 2005. – 205 с.
8. Шаповал В.М. Соціальна відповідальність бізнесу в структурі управління економікою: моногр. / В.М. Шаповал. – Дніпропетровськ: ДВНЗ «НГУ», 2011. – 357 с.

9. Yevtushenko V. A. Socially responsible economy as a global model of development // Applied Sciences and technologies in the United States and Europe: common challenges and scientific findings, proceedings of the 3rd International scientific conference, November 11-12, 2013. – Cibunet Publishing. New York, USA, 2013. – P. 184-186.

10. Yevtushenko V. A. The European choice of Ukraine in the context of social responsibility // Modern socio-political processes in Russia, Europe states and the USA macro region / ed. by S.Stark. – Cibunet Publishing. New York, USA. – V.2. – 2013. – pp. 25-37.

11. Yevtushenko V. A. Features Ukrainian model Corporate Social Responsibility // European Applied Sciences, November-December, 2013, 1 (2) – pp. 138-140.

12. Yevtushenko V.A. Institutional forms of socially responsible interaction of the company with external stakeholders in Ukraine // European Science and Technology, Munich, Germany. – Vol. I. – 2013. – P. 762-765

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Євтушенко В.А. Корпоративна соціальна відповідальність: дистанційний курс / В.А. Євтушенко [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1251>

2. Євтушенко В.А. НМКД «Соціальна відповідальність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.econom.kharkov.ua (розділ: Навчально-методичні матеріали)

3. Євтушенко В.А. Соціальна відповідальність: дистанційний курс / В.А. Євтушенко [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1067>

4. Євтушенко В.А. Соціальна відповідальність: конспект лекцій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.econom.kharkov.ua (розділ: Навчально-методичні матеріали)

5. Корпоративная социальная ответственность CSRJOURNAL. [Электронный ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csrjournal.com>

6. Офіційний сайт Центру «Розвиток КСВ» [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.csr-ukraine.org

7. Офіційний веб-портал Глобального договору ООН [Електронний ресурс] / Режим доступу: **Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.**

8. ISO 26000:2010 – Guidance on social responsibility [E-resource] – Access regime: www.iso.org